

‘Focus niet op verschillen, maar op wat kinderen bindt’

Lector Dorian de Haan presenteerde op haar afscheidssymposium van Hogeschool Inholland met coauteur Els Schellekens een nieuwe onderwijsmethodiek. Digitale media spelen daarin een belangrijke rol.

tekst **PETER DE BROCK**
 foto **MATS VAN SOOLINGEN**

Deze week heeft u afscheid genomen als lector ontwikkelingsgericht onderwijs. Wat is uw drijfveer?

“Het bieden van onderwijskansen aan kinderen. Toen ik studeerde, waren dat de kinderen uit arbeidersmilieus, later kwamen die van Turkse en Marokkaanse gastarbeiders erbij en nu die van vluchtelingen en Oost-Europese arbeidsmigranten. Het overheidsbeleid heeft een korte periode gekend met aandacht voor Nederlands als tweede taal. Maar het beleid is veralgemeniseerd, ten koste van die kinderen die speciale aandacht op taalgebied nodig hebben. Burgerschap is nu, terecht, ook belangrijk.”

Botst die veranderende tijdgeest naar veralgemening niet met één van de pijlers van uw nieuwe methodiek Onze klas, mijn wereld waarbij kinderen de kans krijgen zich te identificeren met de groepen waartoe ze behoren?

“Nee, dat is voor een goede ontwikkeling van de sociale identiteit en burgerschap essentieel. Identiteit is meervoudig. ‘Thuis’ is belangrijk, sociaal milieu en etniciteit spelen daar een rol in. Etniciteit is onder de jongste schoolkinderen vaak nog niet zo uitgekristalliseerd. Ze zijn hier geboren en hebben Turkse ouders of een Nederlandse vader met een Poolse moeder. *Onze klas mijn wereld* focust op dat wat de kinderen gemeenschappelijk hebben en verschillen komen op een vanzelfsprekende manier naar voren.”

Daarbij ziet u een rol weggelegd voor internet en sociale media.

“Als je een kind een digitale camera meegeeft om de situatie thuis vast te leggen, ontdekken ze meer overeenkomsten dan verschillen. Wij hebben

de aanpakken die goed functioneren, zoals *Flip de Beer de logeerknuffel*, opgenomen. Als je dat koppelt aan het weblog van de klas, wordt het kind producent van content en pak je direct mediawijsheid mee. In het boek staat een door de ‘journalisten van de dag’ gemaakte ontzettend lieve foto van twee verliefde, zoenende kinderen. Maar is het slim om die te delen via sociale media? Of een tekst over de keizersnede van je tante?”

Hoe kun je in de eerste vier groepen van het basisonderwijs systematisch en structureel werken aan de sociale ontwikkeling?

“We hebben een aan de UvA ontwikkeld schema voor sociale competentie als basis genomen met drie dimensies: identiteit, sociale relaties en maatschappij. Bij kleuters is de maatschappij nog ver weg, maar voor hen is de klas is een relevante omgeving. Het onderscheid met andere methodieken zit in het bundelen van activiteiten voor sociale ontwikkeling, met geletterdheid en mediawijsheid, en de mogelijkheid tot afstemming op de specifieke behoeften van een klas. De methodiek is ontwikkeld met leerkrachten van acht basisscholen, die traditioneel werken met methodes of ontwikkelingsgericht onderwijs bieden.”

De ontwikkelingsgerichte onderwijsmethodiek geeft weer een extra pedagogische opdracht aan leerkrachten.

“Binnen ontwikkelingsgericht onderwijs ontwerpen leerkrachten hun eigen methodes. Daar zit een schat aan kennis in. Als je voor de klas staat moet je die kennis kunnen omzetten naar behoeften van de kinderen. Uit ons onderzoek blijkt dat

scholen, ook in achterstandswijken, waar de lees- en taalmethodes minder centraal staan en meer wordt ingezet op persoonsvorming en burgerschap, goede resultaten boeken met begrijpend lezen. Dat vergt veel kwaliteit in de lerarenopleidingen. Voortdurende scholing van leerkrachten is extreem belangrijk.”

Waarom bent u zelf nooit onderwijzer geworden?

“Ik ben begonnen aan het staats-examen toen ik Nederlands gaf op de kleuterleidsteropleiding, maar kreeg een baan op de universiteit. Ik heb nog even onderzoek en stage voor de klas gecombineerd, maar het lukte me niet om ook nog de lessen gymnastiek, handenarbeid en blokfluit goed voor te bereiden.”

Dorian de Haan & Els Schellekens: Onze klas, mijn wereld. SWP, €39,90

‘Het thuis van de kinderen moet een plaats krijgen in de klas’

Dorian de Haan
 Utrecht, 23 september 1949

